

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inzerati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrst a Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Razčiščevanje položaja:

Pred objavo narodnostnega statuta v ČSR

Vlada ga bo še ta mesec objavila in predložila parlamentu v odobritev, tako da bo uveljavljen še pred parlamentarnimi počitnicami, če se ne bodo pojavile kake nove nepredvidene ovire

Praga, 2. junija. br. Praški dopisnik lista »Paris Midi« poroča, da bo manjšinski statut, ki ga je sestavila češkoslovaška vlada, objavljen 20. junija. Pri tej priliki bo imel ministrski predsednik dr. Hodža govor po radiu, v katerem bo pojasnil posamezne določbe statuta, o katerem bo morala nato sklepati še narodno predstavništvo.

Budimpešta, 2. junija. b. »Pesti Hirlap« objavlja naslednjo izjavo iz razgovora svojega praškega poročevalca s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Kroftom: Nova ureditev narodnostnega statuta se bo nanašala predvsem na uporabo jezika. V tem pogledu bo dala češkoslovaška vlada najdaljnosežnejše koncesije. Storjen bo korak naprej tudi v pogledu prvega poskusa avtonomne nacionalne uprave v okviru državne suverenosti. Narodnostni statut je v glavnem dogotovljen in je sedaj odvisno predvsem od nadaljnjega razvoja dogodkov, kdaj ga bo mogoče predložiti parlamentu v odobritev. Vlada je trdno odločena, da statut uveljavi čimprej, po možnosti še pred poletnimi počitnicami parlamenta.

Vse države Male antante si žele čimprejše ureditve svojih odnosov z Madžarsko. Francija je ponovno sporočila, da bo svoje obveznosti do Češkoslovaške vestno izpolnila. Angliji je dolžna Češkoslovaška posebno zahvalo za njeno zanimanje za srednjeevropska vprašanja. Društvo narodov ostane Češkoslovaška slej ko prej zvesta.

Varnostni ukrepi, ki jih je podvzela vlada, morajo ostati v veljavi do popolnega razčiščenja položaja. Tako zvana »neutralizacija češkoslovaške zunanje politike« ni stvar, ki bi bila odvisna samo od dobre volje praške vlade ali dobre volje drugih držav, temveč od obstoja medsebojne se križajočih interesov raznih sil. Glede Madžarske je Češkoslovaška pripravljena stopiti v takojšnja pogajanja za uresničitev sodelovanja na osnovi nekakšne »treuge del«. Sem mnenja, da bo prvi in najboljši korak na tej poti storjen z notranjim pomirjenjem Češkoslovaške same.

14 točk

Praga, 2. junija. AA. DNB: V Parizu je bila včeraj objavljena vest agencije Havas s 14 točkami, ki obsegajo zahteve sudske nemške stranke. Pariški tisk je objavil te točke tako, kakor da bi bila sudska nemška stranka postavila nove pogoje p.ški vladi.

V tej zvezi izjavlja sedaj poslanec su-

Smrt najstarejše Jeseničanke

Jesenice, 1. junija

V noči od torka na sredo je po kratki bolezni preminula ga. Terezija Ambrožičeva, mati znanega jeseniškega pevovodje g. Vinca Ambrožiča. Stara je bila 98 let.



Ambrožičeva je bila hči plavčarskega delavca. Trnjeva je bila njena mladost in polno težkih preiskusenj njeno dolgo življenje. Ko je bila stara 6 let, so ji sosedje na pustni torek leta 1851. prinesli očetovo mrtvico. V plavžu na Stari Savi so ga zadušili sirupeni plini. Njena mati je prejela kot vdova po en goldinar pokojnine na mesec, s katero je mogla vzdrževati štiri otroke. Mati in hčerka so si pomagale z ročnimi deli, da so se lažje prebile skozi trdo življenje. Vsako jutro so vstajale ob treh in so ob trski ali sveči pletle do dne, na kar so šle h graščaku Ruardu v »staberh«. Kljub trdemu življenju, ni bila nikoli bolana. Do zadnjega je hodila okoli. Pred kratkim pa jo je »vrglo«. Legla je v posteljo iz katere ni več vstala.

V grob je legla poštna slovenska mati in čestitljiva osebnost starih Jesenic, ki so v njenem dolgem življenju dosegli velik kultur ni napredek in gospodarski razmah. Bodi ji ohranjen blag spomin, preostalim naše globoko sožalje!

detske nemške stranke Kundt, da ni predložil Hodži svojih zahtev v obliki 14 točk. Govorilo se je samo na splošno in je o teh zahtevah govoril Kundt že na kongresu v Karlovih Varih.

Henlein ne gre več v London

Praga, 2. junija. AA. Tiskovni urad henleinove stranke zanika vesti, ki jih je objavilo tuje časopise in po katerih naj bi Henlein v začetku prihodnjega tedna odpoval v London.

Nov incident v Hebu

Praga, 2. junija. br. Uradno poročajo: V neki gostilni v Hebu je bilo sinoči pozno

zvečer 35 Nemcev. Poleg njih sta bila v lokalni četovodja Vaclav Toman in obrtnik Adam Majer, po prepričanju nemški socialni demokrat. Ko je četovodja Toman zahteval od godbe, naj zaigra neko češko narodno pesem, so Nemci proti temu protestirali in navalili nanj. V nastalem pretepu je oddal četovodja Toman iz svojega službenega revolverja dva strela v tla, vendar pa sta bila pri tem zadeta dva izmed navzočih Nemcev, neki Bayer in gostilničar Kraus. Bayer je lažje ranjen v nogo, Kraus pa je dobil strel v koleno. Oba ranjena so prepeljali v bolnišnico. Četovodja pa je bil izročen vojaški oblasti, ki je uvedla preiskavo.

Svojevrsna razstava v Španiji

V San Sebastianu bodo otvorili razstavo zaplenjenega ruskega in francoskega orožja

Rim, 2. junija. Kakor poročajo iliti, bo general Franco priredil v San Sebastianu posebno razstavo pri republikancih zaplenjenega orožja in drugega vojnega gradiva ruskega in francoskega izvora, da na ta način dokaže, da ti dve državi oskrbujejeta republikansko državo z vojnimi potrebščinami. Francovi listi pišejo, da so pričakovali, da bo Daladier-Bonnetova vlada vodila drugačno politiko, kakor prejšnja Blumova vlada, da pa se je zgodilo baš nasprotno. Nikdar ni prihajalo iz Francije v republikansko Španijo toliko orožja, kakor zadnja dva meseca. Francoski listi v zvezi s tem opozarjajo na to, da ne gre za kako akcijo francoske vlade. Orožje dobavljajo Španiji najbrže posredovalci, ki so pokupili ono orožje, ki je bilo zaradi zastarelosti nadomeščeno v francoski armadi z novejšim.

ČSR in general Franco

Praga, 2. junija. br. V zunanjem ministruvstvu so včeraj popoldne izmenjali note s pooblaščencom generala Franca, s katerimi vzpostavljajo češkoslovaška republika stike s Francovo Španijo na ta način, da bo imenovala svojega zastopnika v Burgosu v svojstvu generalnega agenta. Ta agent bo imel konzularno oblast in bo

njegova glavna naloga vzdrževanje gospodarskih stikov in zaščita češkoslovaških državljanov. Enakega pooblaščenca bo imenoval general Franco v Pragi.

Protiletalska obramba Anglije

Pojasnili notranjega ministra v zbornici

London, 2. jun. AA. Včeraj se je v spodnji zbornici razvila razprava o protiletalski obrambi. Notranji minister sir Samuel Hoare je izjavil, da bo vlada zahtevala od parlamenta višje zneske za obrambo pred zračnimi napadi. Izjavil je, da je sedaj že 125.000 oseb izvežblanih za reševanje v primeru plinskega napada. Nad 11.000 zdravnikov, 1300 zobozdravnikov in 22.000 bolničarjev in bolničark je že končalo tečaj za letalsko obrambo. Vse to pa še ni dovolj. Zato hoče vlada še vse več storiti v tej smeri. Ženske bodo pritegnili v še večjem številu na ta način, da bodo ustanovili posebno žensko organizacijo pod vodstvom lady Reading, žene bivšega indijskega podkralja. Pri gradnji podzemskih skrišališč in zatočišč bo angleška vlada izko-

ristila vse izkušnje vojne v Španiji in na Kitajskem. Gasilskim organizacijam je vlada sedaj že priskrbel 5000 novih cevi in 320 velikih brizgaln. Dosedaj so razdelili 300 tisoč plinskih mask in sedaj ravno dele maske v vseh pokrajnih državah. Minister je zaključil svoje navedbe z ugotovitvijo, da protiletalska obramba v Angliji že začneja delovati.

Ruska letala za ČSR

London, 2. junija. Po informacijah nekaterih angleških listov je Češkoslovaška v zadnjih tednih prejela iz Rusije izredno veliko število vojnih letal, rumunska vlada pa je dovolila, da smejo ruska vojna letala preko rumunskega ozemlja na Češkoslovaško.

Angleški protest v Burgosu

London, 2. junija. AA. O priliki bombardiranja Alicanta je dobil angleški agent v Salamanci naročilo, da opozori vlado generala Franca, na ono, kar je angleški predsednik vlade Chamberlain povedal ta teden v spodnjem domu. Ob tej priliki naj bi tudi omenil, da se angleška vlada zgraža nad bombardiranjem nezavarovanega prebivalstva.

Capronijeva letala za Anglijo

London, 2. junija. h. »Evenings Standard« javlja, da bo italijanski industrijalec Caproni prihodnji teden prišel v London, da ponudi angleški vladi najnoveše tipe italijanskih letal. Mussolini je že odobril predlog, da naj italijanska letalska industrija prouči možnost večje prodaje letal v Angliji.

Švedska ostane v DN

Stockholm, 2. junija. AA. DNB. Parlament je včeraj popoldne sprejel resolucijo odbora za zunanje zadeve, ki določa stališče Švedske do DN. Zunanji minister Sandler je v obeh zbornicah izjavil, da izstop Švedske iz DN sedaj ne bi imel nikakega pomena. Nato je Sandler zahteval od obeh zbornic, naj obsodita razvoj vojne na Daljnem vzhodu in v Španiji. Sandler je še izjavil, da je cilj švedske politike ta, da zavaruje severne države pred vojno.

Silen vihar na Angleškem

London, 2. junija. br. Včeraj popoldne je divjal nad Anglijo in Rokavskim prelivom orkanski vihar, ki je povzročil mnogo škode. Nekateri kraji so popolnoma opustošeni. Mnogo ribiških bark se je potopilo in pogrešajo okrog 30 ribičev. Hudo razdejanje je povzročilo vihar tudi na poljedelski razstavi, ki so jo nameravali v soboto otvoriti. Zaradi tega so morali otvoritev razstave odgoditi za nedoločen čas, ker so nekateri paviljoni, ki so bili že popolnoma urejeni, docela porušeni.

Še 3-5 milijarde frankov za letala

Pariz, 2. junija. br. Minister za letalstvo je na sinočnji seji letalskega odbora poslanske zbornice sporočil, da je vlada dovolila naknadni kredit v višini 3.5 milijard frankov za izgradnjo 2600 letal, od tega 900 lovskih. Letala morajo biti izdelana najkasneje do aprila 1940.

Rumunsko notranje posojilo za oborožitev

Bukarešta, 2. junija. AA. Včeraj so razpisali posojilo za vojsko. V pišlih štirih minutah je bilo vpisano celotno posojilo v višini 2.350 milijonov lejev. Tečaj obveznic je določen na 100, obrestna mera na 4.5.

Bolgarija priznala

aneksijo Abesinije
Rim, 2. junija. AA. Včeraj je bolgarski poslanik obvestil italijansko vlado, da ga je vlada imenovala sedaj za poslanika pri italijanskem kralju in abesinskem cesarju.

Carib, 2. jun. Beograd 10, Pariz 12.1825, London 21.7225, New York 439.125, Bruselj 74.25, Milan 23.09, Amsterdam 242.20, Berlin 176.30, Dunaj 41, Praga 15.23, Varšava 82.50, Bukarešta 3.25.

Politični obzornik

„Težki trenotki v bratskem okolju“

»Česke slovo« objavlja pismo češkega rojaka, ki se je mudil v dne, za bratsko Češkoslovaško najkritičnejših, v Jugoslaviji. Dopis se glasi: »Kdor je prebil težke dneve naše države v Jugoslaviji, si ohrani nepozabne spomine. Vse tukajšnje časopise je posvečalo našim stvarim zelo mnogo pozornosti in čisto celo vze prostora, kakor marsikateri naš list. Simpatije za nas se v tisku niso javljale s članki in razmotirvanji, marveč so bile docela jasno razvidne iz naslovov in stilizacije vesti in njih tona. Tem bolj so se javljale simpatije javnosti. Na vsakem koraku je bilo slišati: »Kaj je novega iz Prage? Dobro se držite! Le krepko vztrajajte!« Marsikdo pa je še pripomnil:

»moramo braniti in bomo branili svoje meje!« Ko je prišla vest, da je bil v aktivno službo poklican letnik rezervistov — nekateri listi so temu rekli — mobiliziran — je bila sprejeta z velikim zadovoljstvom in navdušenjem. Ljudje so glasno izražali svoje zadovoljstvo in toliko da niso ploskali. Tudi na službenih mestih so priznavali, da jim naša mirnost in naš trezrosti imponira, zlasti ko niti pri volitvah ni bilo nobenih neredov in ko je vlada pokazala svojo krepko roko. To znajo tu dobro oceniti. In tako smo tu preživljali napete trenutke, kakajto na vesti na radiu, na telefonu v redakcijah in na liste. Simpatije in vzajemnost, ki so se v teh kritičnih momentih najbolj javljale in za katere smo bili najbolj občutljivi, te so nam napravile te dni v bratski Jugoslaviji nepozabne.« — V veliki zaščitenje je nam, da na Češkoslovaškem dobro vedo, da so vse simpatije celokupne jugoslovske javnosti na strani češkoslovaškega naroda.

Dva bojujnika

»Delavska politika« poroča v svoji zadnji številki: »Pretekli teden se je z Jesenic poslovlj prosluli kaplan Andrej Križman. Odšel je na lastno župnijo v Tunjice pri Kamniku, da osreči še tamošnje župljane. Križman je tipičen predstavnik tkzv. bojujoče in vsokujoče se cerkve, poleg tega pa je imel za svoj glavni cilj in glavno svrhu katoliškega dela — politiziranje. Križman je napravil na Jesenicah mnogo prepirov in marsikaj škodoval svoji cerkvi in njenemu ugledu. Znan je po svojem govoru na Šmarni gori, kjer je izjavil, da je treba zatreti vse, ki niso z njim in njegovimi. V zadnjem letu se je vrgel na organiziranje zelenih in je bil tudi urednik njihovega glasila, kar je ostal tudi še kot župnik v Tunjicah. Neposredno pred odhodom je doživel s tem tujim detetom velik polom pri volitvah obratnih zaupnikov. Teko je odšel z Jesenic z mečanimi čustvi. Vprašanje pa je, če se bodo razmere zaradi njegovega odhoda kaj pomirile, zlasti ker je prišel na njegovo mesto nekdanji ravnatelj Misijske tiskarne v Grobljah Godina, redovnik, pozneje v Celju, ki je izstopil iz reda in postal svetni duhovnik. Tudi ta novi kaplan je velik pobornik zelenih. Zeleti bi bilo, da bi si vzel kot svrsto Križmanovo polomijo in se bolj posvetil pastirstvu duš, nego politiki.« — Godina, Godina, mož se nam zdi znan. Ali ni pred leti odšel v Avstrijo in se vrnil od tam istočasno z vodnim apostolom Kalanom pred tremi leti?

Ne bodo več onečaščali slovenščine?

Mariiborski »Delavski politiki« javljajo iz Ljubljane, da so pri »Slovenec« sklenili dopustiti iz kroga svojih sotrudnikov Frtaučkovega Gustla in Kurenčkovca Nežko, da torej ta dva sotrudnika ne bosta več, kakor pravi list, »mrcvarila in onečaščala slovenski jezik.« Beležimo to vest, dasi se nam zdi kaj malo verjetna. Eno pa je gotovo, da je že skrajni čas, da bi se napravil konec umetnemu vzdrževanju žargona, ki je znan pod imenom »kuheltajče«, ki so ga svoje dni načrtoma podpirali in širili Nemci in Nemčurji, da bi popačili lepo slovenščino, in ki ga danes nihče več ne govori. Gospodje, če je vam res tako pri srcu slovenski jezik, kakor zatrjujete, ali vas ni sram, da ga na tak način pačite?

Nazaj je nemogoče!

V članku »Jugoslavija in federacija« piše bivši minister dr. Dragutin Janković med drugim: »Vsi narodi na svetu so živel v večni težnji za svojim uedinjenjem. Ta težnja je tudi ustvarila Jugoslavijo, kakor je absolutno ustvarila tudi vse države okrog nje. In ko so ti narodi še živel v federativni državi, kakršna je bila Bismarčkova Nemčija, so končno to federacijo spremenili v edinstvo. Največja ravnopravnost, najširše samouprave, vsestranska pravičnost, vse to more in mora biti v državi narodnega edinstva. Ne sme pa se trpeti, da bi se razdvajal narod in razkosavalo državno ozemlje! Svet je v neprestani evoluciji in njegovo življenje se nikdar ne more ustaviti na eni točki. V življenju se nikdar ne gre nazaj in to je napredek. Nazaj je nemogoče!«

